

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Quàm accepti sint Deo pij affectus, & quo ordine aliciendi. Cap. XVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

simis, purè propter amorem Dei.

XXVIII. In omnibus eligere id, quod est perfectius: & ceteris paribus, magis displicens amori proprio, idque purè propter Deum.

CAPVT DECIMVMSEXTVM.

Quam accepti sint Deo pij affectus
& quo ordine Eliciendi.

176. **P**ORÒ quàm grata sint Deo, & Sanctis eius hæc operum nostrorum oblationes, sancta desideria, & pij affectus ac propolita, in his modis supra explicata, colligi potest ex Epistola, à quadam deuota ad Sanctam Gertrudem è diuina reuelatione accepta, & scripta, quam refert Tilmannus Brendebachius: Quia, inquit, in operibus tuis cunctis, Dei & non tuum quaris honorem, ideo Sancto seruire centuplum ex simplo tuo offers dilecto fructum: & hoc non solum in operibus sanctis qua perficis, verum etiam in omnibus in bonis, qua libenter velles tu agere, aut apud alios promouere, tamen si non valeas. Nihilominus supplet etiam Dominus ipse Iesus Deo Patri suo, omnem indigentiam, omnemq; defectum, siue in te siue in aliis, propter qua turbaris. Nam pro quocunq; huiusmodi conatu, ac si opere illum implesses, paratus est tibi reddere mercedem. Inde etiam Cælestis curia exultat vniuersa, tibi gratulans, atque Deum pro te laudando, gratias agens. Quod ipsum non semel docuit ipse Dominus S. Gertrudem vt supra ostensum est.

Notandum. Hos omnes pios affectus, variis modis posse mente elici.

Primò, modò hos, modò illos. Secundò, applicando singulum genus eorum, singulis diebus hebdomadæ, verbi gratia, secundum genus, die Dominica: in memoriam Christi passionis continens, Feria sexta. Qua in re cauendæ sunt cordis angustia, & quædam veluti seruitus mentis, sed in eorum dilectio & frequentatione, potissima ratio habenda est dispositionis, & inclinationis animi: & illi affectus tunc frequentandi, ad quos se homo tunc sensit dispositum & inclinatum, & quasi sponte ferri.

Neque enim omnes panes, inquit S. Ioannes Climacus, ex cælesti tritico spiritualis alimonia, eiusdem speciei sunt. Alij in eo se exercent, quòd Dominus ait: In patientia vestra possidebitis animas vestras: Alij in eo, quòd rursus ait: vigilate & orate. Alij in eo, quòd scriptum est: Præpara in exitum tuum opera tua, &c: Ideò bene ait Thomas Kempensis: Non possunt

omnes vnum habere exercitium, sed aliud isti, aliud illi magis deseruit: etiam pro temporis congruentiâ, diuersa placent exercitia: scilicet vni eidemque quia alia in festis, alia in feriatis magis sapiunt diebus. Aliis indigenus tempore tentationis, & aliis tempore pacis & quietis. Alia cum tristitiam libet cogitare, & alia cum læti in Domino fuerimus. Ex quo duo sequuntur commoda. Primò, Fiunt feruentiores actus,

ideoque magis meritorij, & magis augent habitum. Secundò, Per eos non ita fatigatur mens in hoc corpore, per quod solet auocari à talibus, ideoque diutius durat eorum exercitium.

Si hoc meum consilium non placet, legat datum S. Gertrudi à Domino, dum ab eo petuit, quâ ratione per septimanam hæc, fabricando arcam spirituales, possit ei dignè deservire. Sic enim respondit Dominus: Arca Noë dicitur tricamerata fuisse, ita quod in summo eius, habitabant volucres, in medio homines, in infimo pecora. Ad cuius similitudinem, distingue & tu singulos dies, hoc modo, vt scilicet, à primo mane, vsque ad nonam, ex parte totius Ecclesiæ per soluas mihi laudes, & gratiarum actiones, ex intimo cordis affectu, pro vniuersis beneficiis, ab initio seculi vsque in præsens, vbi vnquam hominum impensis, & specialiter pro illo dignè colendo beneficio, quo quotidie ab ortu diei vsque ad nonam sine intermissione immolator Deo Patri in altari pro salute humana. Quod tamen homines parui pendentes, gula & ebrietate in seruiunt, quasi omnino beneficiis meis ingrati, pro eorum defectu, dum tuam gratitudinem cum affectu, quasi ex parte eorum, offerre mihi studueris, quasi aues in superiori parte arca mihi videberis congregare.

Hinc ab hora diei nona, vsque ad vesperum, quotidie studeas in bonis operibus te deuotè exercere, in vniuersa illa sanctissima, quâ ego omnia opera humanitatis mea perfeci, in suppletionem negligentia illius vniuersalis, quâ totus mundus, pro tantis beneficiis, debitis bonorum operum obsequiis, mihi negligat respondere. Et hoc cum feceris, homines in medio arca congregare comprobabis. Ad vesperum autem, in amaritudine cordis, retracta impietatem humanam, quâ non solum negligunt homines, pro innumeris beneficiis à me acceptis, debitum restituere pensum seruitutis, quin in super adiciunt, diuersorum peccatorum generibus, me quotidie ad iracundiam prouocare: pro quorum emendatione, offeras mihi penas & amaritudines meæ innocentissima passionis & mortis. Et sic pecora mihi in extrema parte arca concludes.

Notandum secundò. Verba sen sententias loquendi in expressione horum affectuum, posse esse triplices. Primò, A nobis inuentas, iuxta propriam deuotionem, & hæc sunt bonæ, præsertim quando ex vehementi quodam affectu, & Sancti Spiritus motione proficiuntur: vt erant illa Sancti Patris nostri Ignatii verba, qui dum in oratione eleuaretur à terra, & diuino splendore eius corpus in noctis tenebris radiaret, proferebat: O Domine si te homines nossent, nunquã te offenderent. Secundò, Si verba Sacre Scripturæ adhibeantur, eos exprimentia: & hoc puto, ceteris paribus, esse melius: tum quia non potest non esse gratius Deo, si eum alloquamur verbis in Sacra Scriptura ab eo dictatis, tum quia Sancti hoc habebant in more, tum quia S. Basilius pluribus in locis, id commendat, & in Epistola quadam ad Clericos Neocæsariensis. Constes, & alibi. Nam docens modum orandi, ait: De sacro Sanctis literis carpe qua dicas: & proponit gratia-

I. r. c. 8. in
fin. diu.
pict.

c. 3. u. 30.

gr. 27.
col. 6.

I. r. de
imit. c. 19.

gratiarum actionem contextam verbis suis, ex similibus loquendi formulis in sacra Scriptura relictis. Et iterum repetit: *Vbi iam satis gratias ageris, & Deum petitis ex Scriptura Diuina laudibus glorificaueris, tum iterum adhibita humilitate ordire &c.* Hinc vsum orationis Dominicæ commendans Tertullianus. *Ab ipso, inquit, ordinata, & de Spiritu ipsius iam tunc, cum ex ore diuino ferretur a-*
mutata, sui privilegio ascendit in cælum, commendans Patri que filius docuit. Et S. Cyprianus: *Qui fecit videri, docuit & orare, vt dum præce & oratione, quæ filius docuit, apud Patrem loquimur, facilius exaudiamur &c.* Quando efficacius impetramus, quod petimus in Christi nomine, si petamus ipsius oratione. Ideo & Ecclesia, verba Misarum ex verbis sacre scripturæ collegit. Ideo olim teste Cassiano apud Ægyptios Monachos, ita incessanter operatio manuum priuatiim per cellulas exercebatur, vt Psalmorum quoque vel ceterarum Scripturarum meditatio, nunquam penitus omitteretur. Imò S. Hieronymus de Monasterio Bethlehemitico scribens ait: *Quocumq; te verbis, arator sinam tenens, Alleluia decantat; sudans messor, Psalmis se auocat; & circum accidens falce vites vitator, aliquid Davidicum canit.* Sic S. Chryostomus, *Quid, inquit, orans debes dicere: quod Canana: Misere mei. Breue verbum, sed clementia pelagus continet. Nam vbi misericordia, ibi sunt omnia bona.* Simili modo Abbas Isaac apud Cassianum ad multa valde proficua, dicit esse verba illa Psalmi 69. *Deus in adiutorium meum intende, Domine ad adiuuandum mi festina.* Vnde & Ecclesia, initio omnium horarum illum adhibet, exemplo S. Benedicti fortasse, id in reg. c. 3. præscribens, & iussu S. Gregorij magni, cum adiectis versiculis: *Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto, sicut erat &c.* vt scribit Arnoldus Wion Cassinensis, libro quinto ligni vitæ in Gregorio, & ex eo Alardus Gazaus in Comm. Cassiani. Terid. Modi etiam loquendi ex precibus, Ecclesiasticis depropti, sunt meliores nostris, à nobis ipsis inuentis: sicut (liceat parua componere magnis) petitio Thecæ, facta verbis, quæ eam docuerat Ioab carus Dauidi, placuit Dauidi, qui id in eius sermone agnouit, & concessit quod petiit. Sic noster Pater Petrus Faber vt scribit Orlandinus, ad leniendos purgatorij ignes, in potissimum vtebatur formulis supplicandi, quas in curandis funeribus, mandandisq; sepultura corporibus, Catholica vsurpat Ecclesia, quod iis quoque delictari Deum diceret, & præ ceteris precibus approbare, quamuis mortuorum iam animi, vobis nescientibus, & adhuc pro eorum liberatione precantibus, in cælo viuerent.

CAPVT DECIMUMSEPTIMUM.

De modo perfectè operandi.

¶ Quoad tertium punctum præsentie Dei, scilicet, quoad modum perfectè operandi, hanc

præstat, hoc, de quo egimus exercitium, frequentium mentis eleuationum ad Deum. *Præcatio, inquit S. Chryostomus: Ceu radix & Basis, omnibus ceteris subferuntur, neque secus ac nauem & domum, ea que substrata sunt, validam reddunt, ac ne soluantur contineant, ita vitam nostram orandi studium & continet, & vbi que firmam reddit, aded, vt absq; hoc, nihil boni nobis possit contingere, neque quod ad salutem conducatur.* Ideo Spiritus Sanctus monet nos: *In omnibus viis tuis cogita Deum, & ipse diriget gressus tuos.* LXX. vertunt, *rectas faciet vias tuas, id est, opera tua.* Ideo Sancti, bono modo operabantur omnia, quia operabantur, tanquam in conspectu Dei. Commendat Spiritus Sanctus S. Abel opera, quod essent iustia, Cain verò maligna. Quomodo, & cur fuerint iusta, tacet Scriptura, sed ex traditione procul dubio narrat Iosephus. *Abel, inquit, iustitiam colebat, & omnibus actionibus suis Deum præsentem ratus virtuti operam dabat.* Sic postquam Noë laudatus est: *Noë vir iustus & perfectus, additur veluti causa & origo huius iustitiæ: Et cum Deo ambulauit.* Sic Dauid, quia erat *vir secundum cor Dei, & fecit omnes voluntates Dei; & fecit rectum in oculis Domini, & non declinavit ab omnibus que præceperat ei, cunctis diebus vite sue, excepto sermone vrie Harhai, ideò & præsentiam Dei habuit semper, & eius beneficio sanctè vixit.* vnde ait: *Seruaui mandata tua, & testimonia tua.* Quid ad hoc conduxit, subdit statim: *Quia omnes via mee in conspectu tuo.* Vera loquitur, Nam alibi ait: *Prouidebam Dominum in conspectu meo semper, quoniam à dextris est mihi, ne commouear.* Et iterum dixit: *Oculi mei semper ad Dominum: & fructum adiunxit: Quoniam ipse cœlester de laqueo pedes meos: ne labantur in peccata, & declinent à rectitudine operum, & sanctimonia vitæ.* Simili phrasi vitur, Deum alloquens, & eundem fructum Diuinæ præsentie commemorat, Ezechias Rex Sanctus: *Obsecro Domine, memento queso, quomodo ambulauerim coram te, in veritate, & in corde perfecto, & quod placitum est coram te fecerim.*

Porro, hi omnes affectus, etsi breuiter, tamè vt sint Deo magis grati, & nostræ animæ proficui, feruenter sunt eliciendi, vt attingant illam perfectionem, quam Abbas Isaac apud Cassianum, vocat illam igneam & perpaucè expertam vel cognitam (imò vt proprijs dixerim) ineffabilem orationem, qua omnem transcendens humanum sensum, nullo non dicam sono vocis, nec lingue motu, nec vllâ verborum pronuntiatione distinguitur, sed quam mens infusione illius cœlestis luminis illustrata, non humanis atque angustis designat eloquiis, sed conglobatis sensibus, velut de fonte quodam copiosissimo, effundit vbertim, atque ineffabiliter eructat ad Dominum, tanta promens in illo breuissimo temporis puncto, quanta nec eloqui facile, nec mens percurrere, in semetipsam reuersa, praualeat. Emulemur itaque etiam in hoc exercitio charitumata meliora, nã qui huic exercitationi Diuinæ præsentie, ita, vt declarauit, se-

l. i. de or. do Deo.
Prou. 3. 6.
l. i. Anti. qu. c. 3.
Gen. 6. 9.
1. Reg. 15.
Act. 15.
3. Reg. 15.
Psal. 118.
163.
Pf. 15. 8.
Pf. 24. 15.
4. Reg. 20. 3.
Coll. 9.
cap. 2. 5.